

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in oblikovanje

Ljudska knjižnica,
Ljubljana

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem uradu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 120 D, za pol leta 60 D, za četrt leta 30 D, mesečno 10 D, za inozemstvo 150 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VI.

LJUBLJANA, dne 27. februarja 1923.

STEV. 24.

St. Kukla:

Bilanca „Narodne banke kraljevine S. H. S.“

II.

V zadnjem članku smo dali vse glavne informacije glede zakonitih odredb o »Narodni banki«, tako, da se lahko spustimo danes v ogled bilance same.

Ni nam glavno na tem, da si ogledamo momentano stanje nje poslovanja. Ze v prejšnjem članku smo stavili vprašanja, na katera pri pregledu ene same bilance ne dobimo odgovora, n. pr.: če nima to konstantno nazadovanje naše valute na mednarodnem denarnem trgu, kakor tudi sedanja denarna kriza vzroka tudi v poslovanju in stanju »Narodne banke«.

Radi tega moramo si ogledati bilance te banke za nekaj let, da razvidimo tudi razvoj njenih posameznih poslov.

Ostale novčanice so krite deloma po raznih vrednostih, doseženih po eskontu in lombardu, deloma po državnih blagajniških bonih.

Obtok bankovcev se je po navedeni statistiki v teku zadnjih dveh let znatno povečal. Ta porast znaša, izražen v odstotkih, napram letu 1920, v letu 1921 40 %, a v letu 1922 nadaljnjih 10½ %. Iz tega razvidimo da se je v teku minulega leta začelo ustavljati nadaljno povečanje obtoka, kar je tudi uspelo.

Sporedno s povečanjem obtoka se zmanjšuje absolutna in relativna kovinska in devizna podlaga. Medtem ko se je obtok bankovcev v letu 1922 povečal za Din 1,695,756.000.— t. je za 50 ½ %, se je devizna in kovinska podlaga zmanjšala v istem času za Din 82,062.000.— t. je za 19 odstotkov napram l. 1920.

Medtem ko je leta 1920 znašala devizna in kovinska podlaga 12,9 % znaša koncem leta 1922 vsled povišane obtoka 6,93 %, to se pravi,

zemstvu, ki so po poslovnem poročilu preračunane na francoske frankke ter stavljene v bilanco z isto vsoto.

Ako ravno ni merodajno za kurz kake valute na mednarodnem denarnem trgu samo denarno in devizno kritje odtodne denarne banke, temveč pride pri temu tudi v obzir celo stanje države v političnem in ekonomskem oziru v koliko se morda ne loči valute kaka špekulacija, ki jo meče gor in dol kakor žogo — zamoremo vendar trditi, da to relativno zmanjšanje osnovnega likvidnega kritja ni moglo ostati brez posledic na kurs naše valute, ter da je tudi ono zraven ostalih, precejšen vzrok nazadovanju.

Naglašati moramo, da nimamo za naš dinar samo to kritje, imamo nekaj, kar je mnogo več vredno, — t. j. državne gozde in rude!

V bilanci je to kritje kot prehodnja postavka pod »Vrednost državnih domen za izdavanje novčanic«

prej, t. j., da se z zmanjšanjem obtoka ojači relativno kritje našega dinarja.

Ni dvoma, da je ta denarna politika edino pravilna, ako nočemo slediti vzgledu Avstrije, Nemčije itd.

Pri tej priliki pa moramo takoj naglašati, da se »Narodna banka« ne sme omejit pri delu proti inflaciji samo na to edino sredstvo, katero je do sedaj uporabljala, to je znižanje kredita našemu narodnemu gospodarstvu, temveč mora preiti na razna druga pota, po katerih lahko pride do znižanja obtoka, to so v prvi vrsti borba proti tesauriranju novčanic, ter uvedba kliranga in plačanja brez gotovine!

To so seve samo zraven drugih važnih problemov, od katerih je odvisna bodočnost našega dinarja, pomožna sredstva, katera pa se kljub temu ne sme zanemarjati.

Vzamemo li v obzir skupno kritje v kovani in devizni podlagi ter v državnih domenih, vidimo iz nave-

Aktiva.

	V tisoč dinarjih		
	1920	1921	1922
Kovinska podlaga			
v kovanem zlatu	64.174	74.189	64.013
v kovanem srebru	15.540	16.733	16.546
v valutah v blagajni	2.089	2.432	1.154
v korespondentnih terjatvah v inozemstvu	349.559	307.999	267.587
	431.362	401.353	349.300
Gotovina v malih državnih novčanicah	14.864	6.889	2.935
Posojila			
na menicah v prostem esk.	242.702	557.745	1.421.215
na zalogo vrednostnih papirjev	24.107	40.198	99.553
	266.899	597.943	1.520.768
Prejemki od države			
dolg za odkup kronskih novčanic	1,194.542	1,267.089	1,238.194
po rač. stalne zamene v banč. novčanicah po računu začasne zamene v bančnih novčanicah	300.000	300.000	300.000
po rednem kreditu od Din 1.000.000.000.— po izvanrednih kreditih	78.965	34.273	12.119
	650.912	816.851	967.237
	1,058.872	2,000.000	2,000.000
	3,283.291	4,418.213	4,517.550
Vrednost bančnih fondov			
rezervnega	721	1.830	1.559
za nepremičnine	555	840	795
za zidanje antrpota	—	560	403
za podporo poljedelstva	80	121	115
za podporo poljedelske književnosti	32	106	157
	1.388	3.457	3.029
Vrednosti penz. sklada bančnega osebja	532	1.955	4.456
Bančne nepremičnine	2.646	5.481	13.064
Inventar in orodje	397	869	1.485
Depot na prihrankih	32.363	35.529	37.672
Depot na razne račune in kavcije	936.383	2,206.754	4,422.583
Vrednost drž. domen za izdajo novčanic	2,138.377	2,138.377	2,138.377
	7,108.502	9,816.820	13,011.219

Od bančnih postavk nas zanimajo v glavnem sledeče:

1. obtok bankovcev,
2. kovinska podlaga,
3. zaloga domen za državni dolg,
4. državni dolg »Narodni banki«,
5. svota, ki je stavljena naši Narodni banki na razpolago v obliki posojil po eskontu in lombardu.

Da imamo bolji pregled si sestavimo te bančne postavke po naši potrebi:

koncem leta 1920 je imela »Narodna banka« za vsakih 100.— Din, ki so bili v prometu, kritje za okrog 12,9 franc. frankov, in to ali v blagajni v kovanem zlatu ali v srebru, ali pa v svojih terjatvah v inozemstvu. Koncem leta 1922 pa znaša to kritje samo fr. frankov 6,93. Pravimo: francoskih frankov, ker glavni del — preko tri četrtine — te podlage ne obstoji iz dragih kovin, (zlata in srebra), temveč iz terjatev v ino-

skozi vsa tri leta ednaka v višini Din 2,138,377.000.—.

Izraženo v odstotkih znaša to kritje kakor smo to videli v naši tabeli:

Leta 1920 63,94 %, l. 1921 45,62 %, l. 1922 42,43 % celokupnega novčanega obtoka.

Z ozirom na poraze obtoka se relativno znižuje tudi to kritje od 63,49 %, v letu 1920 na 42,43 % v letu 1922, če ravno so nje absolutne številke vsa tri leta ednake. Tu je toraj temu relativnemu zmanjšanju krivo samo porast obtoka novčanic. »Narodna banka«, ki je uvidela ta glavni vzrok, je že pretečeno leto podvzela energične mere, da po možnosti zniža ta obtok.

Po raznih izjavah in po nedavni izjavi finančnega ministra se namerava v istem smislu delati tudi na-

dene statistike, da je znašalo: leta 1920 76,48 %, leta 1921 54,18 %, leta 1922 49,36 %, dočim je ostanek deloma krit po državnih bonih, deloma po trgovskih vrednostih.

Če ravno izkazujejo te številke v dobi dveh let nazadovanje kritja napram obtoku za več nego 1/3, ne moremo si tolmačiti ono mnogo večje nazadovanje tečaja našega dinara na svetovnem denarnem trgu, a še manj pa padec plačilne zmoglosti dinara v naši državi sami.

Predno pojdemo v razmotrivanju naprej, moramo še omeniti eno stvar, ki nam v bilanci ni zadoštno jasna, katera bi pa za vprašanje stabilnosti našega dinarja bila precejšnjega pomena.

V zakonu o »Narodni banki« čitamo pod IV. prehodno naredbo, da mora država svoj dolg po za-

Pasiva.

	V tisoč dinarjih		
	1920	1921	1922
Glavnica			
v kovanem zlatu	10.000	10.000	10.000
v novčanicah	302	3.084	8.211
	10.302	13.084	18.211
Novčanice v obtoku	3,344.127	4,688.444	5,039.883
Terjatve države			
iz računa stalne zamene v raz. denarju	300.000	300.000	300.000
iz računa začasne zamene v raz. denarju	78.965	34.273	12.119
po raz. računih	36.736	8.970	504.106
	415.701	343.243	816.225
Obvez. po tekočih in raz. računih			
po žiro-računih	115.157	235.364	252.669
po raznih računih	105.481	127.043	210.952
	220.638	362.407	436.621
Bančni fondii			
rezervni	815	1.837	4.930
za nakup zlata za glavnico	—	13.159	34.010
za amortizacijo nepremičnin	2.180	3.205	4.596
za amortizacijo inventara in orodja	202	306	554
za zidanje antrpota	556	704	866
za podporo poljedelstva	83	154	202
za podporo poljedelske književnosti	26	33	46
	3.862	19.401	45.204
Penzijski fond bančnega osebja	607	1.297	3.726
Depoziti po prihrankih	32.363	35.529	37.672
Depoziti po raznih računih in kavcijah	936.383	2,206.754	4,422.583
Terjatve države za založene domene	2,138.377	2,138.377	2,138.377
Prenosne obresli	1.405	—	—
Tanjeme	89	991	3.464
Neizplačana dividenda	4.437	1.416	1.701
Državni delež na bančnem zaslužku	211	—	—
Čisti letni dobiček za razdelitev med delničarje	—	5.877	20.552
	7,108.502	9,816.820	13,011.219

	V tisoč dinarjih		
	l. 1920	l. 1921	l. 1922
Novčanice v prometu	3,344.127	4,688.444	5,039.883
od njih kriti: S kovinsko podlago	431.362	401.353	349.300
t. j. v odstotkih	12,90 %	8,56 %	6,93 %
z zalogo državnih domen	2,138.377	2,138.377	2,138.377
t. j. v odstotkih	63,94 %	45,62 %	42,43 %
Skupno kritje v kovini in državnih domenih	76,84 %	54,18 %	49,36 %

meni kronskih novčanic zasigurati »z enim delom državnih domen v vrednosti višine dolga«, vsled česar se čestokrat izračunava, da je stvarno kritje dinarja zelo povoljno. Slični obračun smo naredili tudi mi ter se ga poslužuje tudi »Narodna banka« v svojem letnem poročilu. V bančnem poročilu za leto 1921 se govori, da se to zasiguranje izvaja potom hipoteke na odnosne državne domene.

Med tem, kar se hoče in kar se dela, med namenom in praktičnim izvrševanjem je pa velika razlika.

Z zasiguranjem na državne domene se je hotelo dati dinarju stabilno vrednost, ki bi ne bila odvisna od razmer, kakor je ona neodvisna ki ima zlato kritje. Z intabulacijo se pa ta cilj ni niti daleč dosegel. S hipotekarnim zasiguranjem je naredila banka stvarno samo podlago za ta kredit, ni pa sigurno, da bo za te novčanic, ki so bile porabljene za zameno kronc, dobila pri izplačanju dolga isto stvarno vrednost, ki so jo imeli dinarji ob času zamene kronc. Intabulacija zajamči banki samo povračilo iste količine bankovcev, daleč pa ne povračilo iste stvarne vrednosti.

Isto velja tudi za državne blagajniške bone ter za ostale trgovske in finančne vrednosti, katere smo navedli kot kritje novčanic v prometu.

Naša država in naš narod ima mnogo več imetja nego to predstavlja današnji obtok bankovcev, samo, da se do sedaj ni našlo načina, po katerem bi se to državno imetje lahko uporabilo kot stabilno podlago za izdane bankovce. Intabulacija je pri vsakem drugem denarnem zavodu dobra in sigurna vrsta kritja, pri novčani banki pa iz navedenih vzrokov, kot podlaga za bankovce, ne more priti v poštev ker podleže njena vrednost varijacijam, če ravno ima objekt sam stabilno vrednost.

(Konec prihodnjic.)

Davek na poslovni promet.

(Konec.)

V. Kontrola prijav in pravna sredstva.

Davkoplačevalci, ki plačujejo davek na poslovni promet po knjigi opravljenega prometa, so dolžni vlagati vsako četrtletje prijave in plačati davek, sicer jih davčno oblastvo individualno z zapretiljivo globo pozove, naj zadostijo svoji dolžnosti. O pravilnosti prijav odloča posebna komisija, obstoječa iz predsednika in dveh članov pridobinske priredbene komisije. Ako davčna komisija dvomi, da je vložena prijava pravilna, je upraviče-

na pregledati obratne prostore davkoplačevalca, upravičena pa je tudi zahtevati od davkoplačevalca, naj ji predloži na vpogled knjigo opravljenega prometa, odnosno tudi podalke iz drugih trgovskih knjig ako jih ima. Kadar se tem povodom ugotovi, da prijava ni bila točna, ugotovi promet komisija sama, davkoplačevalec pa izgubi pravico pritožbe. Vendar pa je komisija dolžna, kadar noče priznati, da so knjige pravilne, davkoplačevalcu priobčiti vse podatke in dokaze, ki upravičujejo dvom o pravilnosti predložene knjige oziroma dokazil. Ako se davkoplačevalec ne odzove pozivu, naj pokaže knjigo opravljenega prometa in dokaže pravilnost vložene prijave, določi komisija promet sama in mu sporoci ocenjeno višino s posebnim plačilnim nalogom. Proti temu plačilnemu nalogu je dopustna pritožba v roku 15 dni na finančno delegacijo v Ljubljani, ako davkoplačevalec vsled nepravilne prijave ni izgubil pravice pritožbe. Ako davčno oblastvo eno leto po izvršenem plačilu davka po knjigi opravljenega prometa ničesar ne opomni, smatra plačilo oziroma prijavo za pravilno, vendar so davkoplačevalci zavezani hraniti knjige in druga dokazila še eno nadaljnje leto.

Pravilnost prijav onih davkoplačevalcev, ki plačujejo davek na poslovni promet pavšalno, to je po višini prometa prejšnjega leta, preizkusi tudi posebna komisija. Kdor ne vloži pravočasno prijave, temu odmeri komisija davek na poslovni promet po uradnih pripomočkih, davkoplačevalec pa izgubi pravico pritožbe proti uradni oceni. Proti pravilnosti vložene prijave ne dobi davkoplačevalec nobenih pomislekov, ampak se mu odmeri davek, ako komisija dvomi, da je prijava pravilna, brez njegovega sodelovanja, to je brez ozira na vloženo prijavo.

Proti predpisu tako odmerjenega davka, o katerem se davkoplačevalci obveste v razgrnitivo predpisnega izkaza, je dopustna pritožba v roku 15 dni po poteku razgrnitvene dobe.

VI. Kazenska določila.

Davčno zatajbo zakrivi, kdor vedoma ali hote z namenom, da bi prikrajšal državo, ne vloži prijave ali ne plača davka, davčno prikrajšbo pa, kadar pada v prijavih ali na vprašanja davčnih oblastev z istim namenom vedoma in hote napačne navedbe.

Oba prestopka se kaznujeta s pet- do dvajsetkratnim zneskom onega davka, za katerega je bila država prikrajšana, oziroma za katerega je obstojala nevarnost, da se prikrajša. Ako se da iz okolnosti sklepati, da je kdo zakrivil zatajbo ali prikrajšbo, ni pa imel namena vedoma in hote prikrajšati davek, se kaznuje z globo do 500 Din.

V formalnem oziru so določene globe:

a) za davkoplačevalce, ki davčnemu oblastvu ne dovolijo pregleda ali kontrole, v izmeri do 5000 Din;

b) za davkoplačevalce, ki ne izvršujejo formalnih določil zakona, v izmeri do 2000 dinarjev;

c) za člane komisije, ki ne ohranijo popolnoma tajno obratnih razmer, za katere so izvedeli povodom uradnega poslovanja, v izmeri do 10.000 Din.

Vse kazni po zakonu o osebnem davku iztekajo davčna oblastva.

Davek na poslovni promet je zakonjen za vso državo in je torej eden prvih davkov, ki se pobirajo enotno na vsem teritoriju naše kraljevine. Vendar pa davkoplačevalci v Srbiji in Črni gori ne plačujejo zaradi pobiranja tega davka obrtnega davka, ki se pri nas pobira kot občna pridobnina. Potrebno bi bilo, da finančna uprava tudi v tem oziru ustvari pogoje za enakomerno obremenitev vseh pridobitnih slojev v državi.

Osnovna določila o državni trošarini.

Državno trošarino plačajo vsi trošarinski predmeti, ki so določeni za potrošek v naši državi pa naj so izdelani v državi sami ali pa uvoženi iz inozemstva.

Pri uvozu trošarinskih predmetov iz inozemstva se pobere državna trošarina že pri carinarnici obenem s carino, pri izdelavanju v tuzemstvu pa se pobira trošarina ali že ob prijavi o izdelovanju (žganje, pivo itd.) ali ob izdelovanju samem (liker, rum itd.) ali pa šele ob prihodu v prosli promet (špirit, sladkor, bencin itd.)

Plačati pa se mora trošarina v vsakem primeru na vse izdelane trošarinske predmete, torej tudi na one količine, ki jih porabi lastnik podjetja ali njegova družina, odnosno njegovi delavci v tovarnici sami.

Državne trošarine so prosti le:

a) trošarinski predmeti, izdelani v inozemstvu, če se le prevažajo preko naše kraljevine v drugo državo;

b) trošarinski predmeti, izdelani v inozemstvu, če so se sicer uvozili v našo kraljevino, a se izvozijo zopet v inozemstvo, še preden so se pri nas ocarinili;

c) trošarinski predmeti, ki so bili izdelani v naši kraljevini, a se izvažajo še pred zatrošarinjenjem v drugo državo;

d) trošarinski predmeti, ki se odpravljajo iz tovarnice v takozvana svobodna shranišča;

e) izvestni trošarinski predmeti, ki so denaturirani ali pa pod poojstreno kontrolo uporabljajo za industrijske, naučne, obrtne in gospodarske namene (n. pr. špirit za kisarne, špirit za gorenje, bencin za

proizvajanje toplote, gonitev strojev i. t. d.), in

e) izvestni trošarinski predmeti, ki so oproščeni trošarine s specialnimi zakoni (n. pr. žganje in vino za domačo porabo, električne žarnice in svetilni plin za mestno razsvetljavo).

Kolika trošarina se pobira na posamezne trošarinske predmete, je določeno v tarifi. Za nekatere predmete velja več različnih postavk.

Tako n. pr. znaša trošarina na sladkor, izdelan iz sladkorne pese ali sladkornega trsa, 400 Din za 100 kilogramov, trošarina na sladkor, izdelan iz skroba, sadja, slada, krompirja itd., pa znaša le 80 Din za 100 kilogramov.

Podobno je pri vinu. Tu imamo: fina vina, ki plačajo 600 Din za hektoliter, navadna vina v sodih, ki plačajo 35 Din za 100 litrov, vinski mošt ki plača 25 Din za 100 litrov in navadno vino v steklenicah, ki plača po 50 para od steklenice z vsebino največ 0,7 litra. Ni torej dovolj, ako označimo trošarinski predmet kot »vino« temveč moramo povedati, ali je to vino »fino vino« ali »navadno vino v steklenicah« ali »navadno vino v sodih« ali »vinski mošt«.

Pa tudi potem, ali je trošarinski predmet izdelan v državi sami ali uvožen iz inozemstva, se razlikuje pri nekaterih predmetih trošarinska postavka, odnosno način odmere trošarine pri izdelovanju (n. pr. pe-linkovec, karbid, kisova kislina).

Sedaj veljavna trošarinska tarifa je natisnjena v Uradnem listu štev. 100/259 ex 1921, poznejše izpremembe tarife pa so priobčene v Uradnem listu št. 2./2. ex 1922.

Trošarinski predmeti jamčijo za trošarino, ki se še ni pobrala nanje, dokler so še v tovarnici sami ali v odobrenem svobodnem shranišču ali pa pod uradno zaporo. Taki predmeti se ne morejo uporabljati za poravnavo zasebnih terjatev, dokler se ne plača nanje predpisana trošarina.

Pri tem je važno vedeti, da jamčijo trošarinski predmeti brez nadaljnega le za ono trošarino, ki pripada na nje same, ne pa tudi za trošarino, ki se morda ni pobrala na že porabljene predmete. V svrhu kritja take trošarine bi se mogli trošarinski predmeti pritegniti le potom rubežni po izvršnosti rzsodbe.

Ce se je pobralo od strani državnih organov bodisi vsled uporabe napačne postavke ali vsled računске pomote premalo trošarine, se sme primanjkljaj naknadno izterjati. Ta pravica ugasne, če so se trošarinski predmeti uvozili iz inozemstva, takrat, ko ugasne pravica do izterjanja premalo pobrane carine, torej po preteku šestih mesecev iz-

LISTEK.

Gustav Freytag.

Dati - Imeti.

(Nadaljevanje.)

Kljub vsem družabnim veselicam, ki jih je nudilo mesto njemu in njegovi rodbini, plemenitaš ni pozabil na glavni namen svojega bivanja v mestu. Skrbno je poizvedoval o tehniških obrtih, s katerimi so se bavili drugi posestniki, obiskoval je mestne tovarne in si prizadeval seznaniti se z izobraženimi tehniki. Dobival je cele množine poročil in si pridobil nekoliko znanja o strojih in tovarniških napravah. Toda poročila, ki jih je prejemal, so si tako nasprotovala, in različna naziranja, ki jih je imel priliko slišati, so bila tako nepopolna, da je končno smatral za najboljšo, ne se prenačati, ampak rajši počakati, dokler bi se ne našlo kako trdno in izredno dobičkanosno kupčijsko podjetje.

Omeniti moramo, da je ob tem času plemenitaš pomnožil družinski zaklad z lepo leseno, s pozlačeno medjo okovano škabljico, v kateri je ležalo petinštirideset tisoč

tolarjev v novih belih zastavnicah »pokrajine«; z veliko nežnostjo jih je baron ogledoval. Prve dni je sedel po cele ure pred odprto škabljico in se ni naveličal, urejevati po številkah pergamentne liste, razveseljati se nad njih čistim belim leskom in delati načrte, kako bo uporabljati in nalagal kapital. Tudi, ko je zaradi varnosti oddal škabljico zopet »pokrajini« v shrambo, ga je misel nanjo navdala vedno z novim veseljem. Sploh je skrinjica igrala veliko vlogo v njegovem bistvu. Baronica se je čudila, da je začel soprog tam štediti, kjer drugače ni bil navajen, da je nekolkokrat odsvetoval ložne sedeže, češ, da se mora varčno gospodariti, ali da ji je včasih z nekim gotovim veseljem pripovedoval o par desetletjih, ki jih je prejšnji večer priigral. Razumno damo je začelo resno skrbeti, ni-li morebiti njen soprog zašel po kaki nepriliki v denarno zadrego, vendar so jo baronove besede, ki so ji trdile ravno nasprotno, in zadovoljni smehljaj, ki mu je igral ob takih prilikah okrog usten, kmalu zopet pomirile. Sicer pa ti mali napadi varčevanja niso bili dosledni in so se omejevali le na malenkosti, dočim je pri večjih stvarih plemenitaš na navadni na-

čin skrbel za dostojni ugled, in njegov nastop v javnosti je bil njegovi družini in njegovemu blagostanju popolnoma primeren.

V resnici tudi ni bilo mogoče začeti ravno zdaj z varčevanjem. Življenje v mestu, ureditev stanovanja in neizogibne družabne zahteve so izdatke le še povečale. In tako je prišlo, da se je vračal baron nekega dne zelo slabe volje s svojega posestva, kamor je odpotoval v svrhu sklepanja računov. Dognal je namreč, da so bili v preteklem letu izdatki večji nego dohodki in da ne bo niti v prihodnjem letu mogoče pokriti primanjkljaja, ki je znašal skoro dvatisoč tolarjev. Ob misli na to, da bi moral vzeti ta denar od belih pergamentov, mu je zastala sapa, in vroče mu je postalo, če je pomislil, da bi imel v tem slučaju nekoliko tisoč tolarjev resničnega dolga na svojem posestvu. Uvidel je, da je pri svoji spekulaciji napravil napako, kajti, če si je hotel pridobiti premoženje z letnimi malmi prihranki, bi se bil moral omejiti tudi pri svojih izdatkih, katere pa je celo znatno povečal. Bili so sicer neizogibni, toda kljub temu se je gospoda polastil velik nemir, in ni se mogel več otresti misli na svoj primanjkljaj.

Nekega jutra so mu javili gospoda Ehrenthala, ki je imel baronu plačati neko svoto za kupljeno žito. Mučno je plemenitaša dirnilo ime Ehrenthala: ta mož mu je svetoval, naj vzame zastavnice. Na trgovečev pozdrav je hladnejše odzdravil njegov običajno. Gospod Ehrenthal pa je bil predober trgovec, da bi se bil preveč oziral na razpoloženje ljudi s katerimi je imel opraviti. Odšel je svoj denar ter začel nato zagotavljati svojo vdanost, kar pa barona ni niti najmanj ganilo. Ostal je nedostopen, dokler ga ni pri slovesu vprašal Ehrenthal: »In zastavnice, ali so že došle, milostni gospod baron?«

»Da«, odvrne gospod černo.

»Ali ni škoda«, zakliče Ehrenthal, »da leži petinštiridesettisoč tolarjev mrtvih, kot bi jih sploh ne bilo na svetu. Gospodu baronu ni dosti ležeče na tem, ali pridobi par tisoč tolarjev ali ne, toda enemu izmed nas to ni vseeno. V tem trenutku bi lahko napravil solidno in varno kupčijo, toda nimam nič denarja v gotovini in tako moram trpeti, da mi odide štirinatisoč tolarjev čistega dobička.«

(Dalej sledi.)

za dne zacarinjenja, (člen 57. carinskega zakona) če so se pa trošarinski predmeti izdelali v državi sami, ugasne pravica do naknadnega izterjavanja premalo porabne trošarine po preteku petih let od dne, ko je bilo treba plačati celokupno trošarino.

Nasprotno sme proizvajalec trošarinskih predmetov, ki je plačal preveč trošarine, zahtevati povračilo preveč plačane trošarine le, če še ni preteklo šest mesecev od dne, ko je plačal trošarino. Ako je preteklo več nego šest mesecev, zapade preplačilo v korist države.

Občna pridobnina za I. 1922—1923.

Davčna oblastva v Sloveniji so priredbo občne pridobnine za leto 1922/1923 po večini že dokončala. V doglednem času prično razgrinjati predpisne izkaze strankam na vpogled. Tem povodom bo marsikoga zanimalo, kako mora utemeljiti priziv, da ne bo brezuspešen. Stranka mora najprej vedeti, na kakšni podlagi se odmerja pridobnina in kateri čas je bil merodajen za ugotovitev odmerne podlage.

Občna pridobnina je kontingentirani davek, to se pravi, določena je skupna vsota, katero morajo plačati vsi davčni zavezanci v Sloveniji. Za priredbeno dobo 1922/1923 znaša ta davek 1,278.360 Din. Ta znesek se porazdeli na posamezne davčne zavezance, katerim je bila po stanju dne 1. oktobra 1921 predpisana občna pridobnina. Davčne zavezance so v ta namen uvrstili po višini doslej plačevane pridobnine (brez državnih pribitkov) v štiri razrede. V prvi razred spadajo davčni zavezanci, ki so plačevali dosedaj nad 2.200 Din pridobnine, v II. razred od 320 do 2200 Din, v III. razred od 64 do 320 Din in v IV. razred manj nego 64 Din. V okviru teh razredov je pridobninska deželna komisija določila vsoto, katero naj plačajo davčni zavezanci enega razreda v svojem priredbenem okraju. Prvi in drugi razred imata le dva priredbena okraja Ljubljana (za ozemlje bivše Kranjske) in Maribor (za ozemlje bivše Štajerske z delom bivše Koroške). Priredbeni okraji III. in IV. razreda pa se krijejo z obsegom posameznih političnih okrajev.

Za vsak davčni razred (davčno družbo) in priredbeni okraj obstoji posebna pridobninska komisija, ki je že porazdelila za davčno družbo določeni znesek (kontingent) na posamezne davčne zavezance v obliki davčnih postavkov, ki jih določa § 32. zakona o osebnih davkih. Ako so pri tej razdelitvi odkazani davčni postavki preseglji za določeno davčno družbo določeni kontingent so se dovolili za nje odbitki, sicer pa so se zvišali potom pribitkov za toliko, da je kontingent izpolnjen. Iz tega izvira, da predpisani zneski ne dosegajo vedno davčnih postavkov ali pa jih izjemoma tudi presega.

Pridobninska komisija je odkazala vsakemu davčnemu zavezancu oni davčni postavki, ki po njenem mnenju vstreza srednji donosnosti obrtov in opravil drugih davčnih zavezancev iste davčne družbe.

Srednjo donosnost je presojala komisija po zunanjih znakih (promet, število uslužbencev itd.), katere so davčni zavezanci navedli v pridobninski izjavi, vloženi do 1. marca 1922. Za davčne zavezance, ki so izjave prepoznali vložili ali jih sploh niso vložili, so se zunanji znaki uradno ugotovili. Za odmero občne pridobnine za koledarski leti 1922 in 1923 so bili merodajni zunanji znaki po povprečnem stanju v času od dne 1. julija 1920 do dne 30. junija 1921. Ako se obrat ni vršil celo leto to dobo, se je ugotovitev zunanjih znakov omejila na krajšo dobo.

Priziv se more torej nanašati, ako se ne izpodbija davčne dolžnosti same, ali na dejstvo, da se obratne

razmere merodajne dobe niso pravilno ugotovile, ali da se je odkazal višji davčni postavki nego vsleza srednji donosnosti obrta ali opravila v razmerju do srednje donosnosti obrtov in opravil drugih davčnih zavezancev iste davčne družbe. Da je mogoče tak priziv utemeljiti, ima vsak davčni zavezanec pravico vpogledati predpisni izkaz, ki v tem primeru nadomestuje pridobninski register po § 58. zakona o osebnih davkih, tudi glede drugih davčnih zavezancev. Ima pa tudi pravico prositi, naj se mu pisмено priobči odmerni podlaga, da se more prepričati, na podlagi kakšnih zunanjih znakov mu je davek odmerjen. Tako prošnja je zavezana kolkovini 3 Din. Vložitev te prošnje prekine prizivni rok 15 dni, ki teče po 15 dnevni razgrnitvi predpisnega izkaza do takrat, ko se prosilcu vroči naprošena odmerni podlaga. Priziv sam je zavezan kolkovini 10 Din. Ako se priziv priglasil hkratu s prošnjo za naznanilo odmerne podlage, je taka vloga zavezana kolkovini 13 Din, zato so pa potem prizivna izvajanja, ki se vložijo, čim se prizivniku priobči odmerni podlaga, prosta kolkovine.

Po istih načelih se odmerja tudi pridobnina obratom, ki so se otvorili po 1. oktobru 1921, dasi se predpisani davčni zneski ne všteto v kontingentno vsoto, vsled česar se običajno naziva nekontingentirana občna pridobnina. Od kontingentirane pridobnine se razlikuje nekontingentirana pridobnina le glede merodajne dobe, kajti za ugotovitev zunanjih znakov v svrhu odmere nekontingentirane pridobnine pridejo v poštev le pričakovane razmere, na primer pri obratu, ki se je otvoril dne 1. novembra 1921, za leto 1921 razmere v času od 1. novembra do 31. decembra 1921, za leto 1922/1923 pa razmere v letih 1922 in 1923.

Družba „ILIRIJA“, Ljubljana
Kralja Petra trg 8. Telefon št. 220.
Nakup gozdov. Prodaja vsakovrstnega lesa.

M. Savič:

Naša industrija in obrti.

(Nadaljevanje.)

Obrtni davek je znašal 1% od absolutne surovine. Ta obrtni davek, ki je bil z drugimi besedami neka vrsta vrednostne carine, je bil vpeljan v prvi pogodbeni perijodi vsled velikega državnega pomanjkanja denarja, nakar je pristala tudi Avstro-Ogrska, ker je bila tedaj Srbija pod kraljem Milanom v dobrem prijateljstvu z Avstro-Ogrsko. Ta vrsta davka je rešila na kraju prve pogodbene perijode pogina mnogo obrtov. Carine za uvoz v Srbijo so bile torej določene deloma po težini, deloma po vrednosti. Polovica carin so bile vrednostne carine, ki pa imajo vse eno hibo, da z eno in isto postavko obdavčujejo polfabrikate in fabrikate: 1.) ker se pri polfabrikatu mnogo lažje pobirajo kakor pa pri fabrikatih, ker so cene fabrikatov manj znane in ker se jih ne da tako lahko kontrolirati, medtem ko se cene polfabrikatov lažje ugotovijo in se dajo lahko kontrolirati ter je prevara nemogoča, kar gre na škodo predelave polfabrikatov v državi; 2.) ker je sploh med obdavčeno vrednostjo polfabrikata in fabrikata razlika v carini premajhna, da bi mogla ščititi novo osnujoče se stroke industrije, tudi če bi se carina pošteno plačala. Obrtnega davka privatniki niso plačali, ako so uvažali blago za svojo potrebo, in na podlagi tega se je razvil v madžarskih omejenih mestih uvoz po meri izgotovljenih oblek in sicer iz Pančeva, Zemun, Novega Sada, Subotice in Pešte na škodo obrtne podjetnosti v Beogradu.

K trgovskim pogodbam na Dunaj smo odšli z neko splošno carinsko tarifo, ki ni bila dobro tehnično iz-

delana in so se na podlagi nje vršila pogajanja, pa se jo je konečno zavrglo, ker ni bila tehnično dovolj točna. Nato se je vzel tekst avstrijske tarife, kateremu se je pridalo okrog 8% carine, po nekod celo več, posebno v prvi papirni skupini. Po povratku v Srbijo se je izdelalo besedilo nove splošne carinske tarife, v katero je bilo vzeo pogodbeno besedilo iz pogodbe z Avstro-Ogrsko, nov tekst pa je bil dodan za nepogodbene predmete, navadne surovine in polfabrikate, ki so bili visoko obdavčeni, medtem, ko se je fabrikate malo obdavčilo. Ta obdavčitev je bila v mnogem oziru kriva, da se posamezne panoge niso mogle razviti.

V glavnem se je stremelo za tem, da se ohranijo visoke carine brez razlike pri trgovskih pogodbah, ker je bila država stalno v deficitih ter se je največ dohodkov doseglo s carino na polfabrikate in sicer razmeroma več, kakor na finalne produkte ter se je onemogočila predelava pri nas; tako so bile sorazmerno visoke carine na palično železo v primeri z izdelki iz takega železa in carine na surovi papir v primerih s carinami na papirne izdelke. In kadar se ni dalo doseči za pogodbene predmete visokih carin, tedaj se jih je diktiralo za nepogodbene predmete in to je bil največji povod nezadostnega snovanja industrije v tej perijodi. Tega se ni uvidelo niti na samem koncu te perijode, ko so povišali carino za nepogodbene predmete še za 20%, obrtni davek pa za 75%, kar je vse šlo na škodo razvoja domače industrije in obrta. V ilustracijo zgoraj navedenih žalostnih pojavov ugotavljamo, da se je plačalo za česano volno po splošni tarifi 60 Din, za volnena prediva brez razlike 55 Din, za volnene tkanine 25 Din, 70 in 120 Din na 100 kg. Laneno povsesmo je plačalo po splošni tarifi 15 Din na kg, predivo pa 7.50 Din, tkanine pa 5, 10, 15 in 30 Din na 100 kg po pogodbeni tarifi. V onih primerih, kjer so bile carine ugodne odnosno odnošaj carine na surovino in polfabrikat proti finalnemu produktu ugoden, kakor je bil pri slaščicah, ščetkah, obutvi, obleki, železnemu pohištvu, kamenoseških izdelkih, lesnem materialu, zdrobu, fini moki, pivu in v tej pogodbeni perijodi so bili osnovani mnogi obrti, deloma tudi industrija.

Da bi se podpiralo industrijo, se je dajalo tudi v tej pogodbeni dobi privilegije za tovarne volnenih tkanin, za fabrikate bombaževih tkanin za fabrikate cementa, žage itd. Kakšni so bili ti privilegiji, bode razvidno iz poznejšega opisa. Pod zaščito carin in s pomočjo privilegijev so se osnovali v tej dobi tovarna sladkorja v Beogradu, tovarna bonbonov in čokolade v Beogradu, tovarna tkanin v Užicah, tovarna volnenih tkanin v Ordelici, tovarna volnenih tkanin v Beogradu, tovarna za izdelavo konzerv in pekmeza v Kragujevcu, tovarna bombaževih tkanin v Beogradu, tovarna za konopnino v Vranjski Banji, tovarna mila v Beogradu, tovarna za sita in rešeta ter za bodečo žico v Beogradu, razširila se je tovarna Godževac; tovarna za klej in tovarna za usnje.

V tej dobi so bili pod ministromanjem Koste Tavšanoviča poslani učenci v svrhu izučitve obrti v gospodarsko razvitejše dežele in se čuli njih vpliv v razvoju krojaškega, čevljiarskega in oblačilnega obrta. V tej dobi se začnejo obrtniki akomodirati evropski modi in se preurejajo kakor njih konkurenti iz Avstrije. Od leta 1881 do 1893 je šlo uvajanje evropske mode hitreje kakor pa bi bili mogli slediti naši obrtniki in v tej dobi dobivajo oni polagoma izkušnje in okus po evropskih obrtnikih.

V tej pogodbeni dobi je znašal ažijo na srbski denar do 30%, kar je bila močna zaščita obrti in industrije, ki so predelavale domače produkte.

(Dalje sledi.)

Izvoz in uvoz.

Naš izvoz v novembru 1922 je znašal 157.257 ton (153,022.644 kg in 24.910 komadov) v skupni vredni 186,215.098 dinarjev. V prvih 11 mesecih 1922 je znašal skupni izvoz 2,063.165 ton v skupni vrednosti 2,851,412.468 Din. — Glavni naši izvozni produkti v novembru so bili: suhe češplje v vrednosti 43,962.861 Din, gradbeni les v vrednosti 32,173.738 Din, meso in mesni pridelki v vrednosti 12,038.341 Din, jajca v vrednosti 8,887.387 Din, cement v vrednosti 7,135.657 Din, živa goveda v vrednosti 6,427.025 Din, lesni izdelki v vrednosti 5,062.261 Din, sir v vrednosti 3,930.180 Din, les za kurjavo v vrednosti 3,465.219 Din, potem predivo, aktrakli za kože, drobnica, izkoppine ter rude in drugo.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Padanje cen v Italiji. Generalni indeks za italijansko blago je padel od 555 v novembru na 536 v decembru in na 523.52 v januarju.

Industrija.

Popravljanje vagonov v domačih tvornicah. Tvornica za popravljanje vagonov v Smederovu je v prošlem letu popravila za račun države okoli 500 polniških in lovornih vagonov.

Naročila pri Skodovih tovarnah. Skodove tovarne so prejele iz Indije naročilo za železniški material v znesku 1 in pol milijona češkoslovaških kron.

Denarstvo.

Državni kurzi. Državni kurzi za mesec marec so nastopili: napoleonov 356, zlata turška lira 403, angleški funt 446, dolar 95, 100 francoskih frankov 636, 100 švicarskih frankov 1776, 100 grških drahem 105, 100 italijanskih lir 160, 100 nemških mark 0.76, 100 češkoslovaških kron 256, 100 madžarskih kron 3.80, 100 lejev 50, 100 levov 51, 100 pesel 1425, 100 holandskih florintov 3752, 100 danskih kron 1880, 100 poljskih mark 0.47 dinarjev.

Nadziranje trgovca z devizami in valutami. Iz Beograda poročajo: V finančnem ministrstvu se je ugotovilo, da je bilo koncem prošlega leta 561 primer, v katerih trgovci izvozniki ne samo, da niso ponudili ene tretjine eksportnih deviz Narodni banki, nego tudi niso prodajali ostalih dveh tretjin na borzi. Finančne uprave imajo nalogo, da izsledijo vsako posamezno primeru in postopajo po pravilniku o valutah in devizah.

Novi češkoslovaške desetice so prišle te dni v promet. Kovane so iz brovinovine in zbog tega lepo rumene, enake velikosti kakor dosedanjji nikljasli desetvinarski drobiž, samo nekoliko tanjše so. Na eni strani je vlišen znak republike, krog katerega se vije v kolobarju napis »Republika Češkoslovaška« 1922, na drugi strani pa vidimo Karlov most, pod katerim je v valovih Vllave številka 10. Rob nove desetice je pa čisto gladek.

Promet.

Osnovanje novega broderskega sindikata. V prometnem ministrstvu je izdelan predlog o osnovanju novega broderskega sindikata, v katerem bi bili država, Srbski broderski sindikat in lastniki ladij, katere bi država pozvala. Država bi imela 51% vseh delnic v svojih rokah. Družbene delnice bi se mogle lombardirati pri Narodni banki in Upravi fondov.

Nova trgovska ladja. Iz Kolara poročajo, da je parobrodsko društvo »Boka« kupilo v Nemčiji nov parobrod, kateremu so dali ime »Vojvodina«. Te dni je odpovalo v Nemčijo potrebno strokovno osobje, da prevzame novi parobrod.

Kvaliteta češkega blaga

konkurira s celim svetom. Nakup istega je kljub valutni razliki še vedno cenejši kot iz drugih držav. — Obiščite vsled tega VI. Mednarodni vzorčni velesojem v Pragi od 11. do 18. marca t. l. ter se poslužite ugodnosti, katere se vam nudijo t. j. 30% popusta na železnih, 75% pri vizumih, preskrba stanovanja itd. — Informacije in legitimacije za poset daje Češkoslovaški konzulat in velesojemski zastopnik Aloma Company, anončna in reklamna družba z o. z., Ljubljana, Kongresni trg štev. 3.

Davki.

Rok za vložitev dohodninskih napovedi za leto 1923 poteče koncem februarja 1923. Posebne pozive za vložitev napovedi dobe le oni davkoplačevalci, kateri so še-le tekom leta 1922 stopili v davčno dolžnost s tem, da so vsled otvoritve trgovine, obrta ali iz katerihkoli drugih povodov dosegli dohodke, ki na eno leto preračunjeno dosegajo davčni minimum 10.000 K, ako ni nastala davčna dolžnost tekom leta 1922 vsled priselitve v Slovenijo ali s tem, da so dosegli službene prejemke v dohodnini zavezani višini. Vsi drugi davkoplačevalci so dolžni na podlagi razglasa finančne delegacije v Ljubljani z dne 22. januarja 1923 št. A I. 3012 objavljenega v »Uradnem listu« št. 11, od 31. januarja 1922, vložiti napovedi brez nadaljnega poziva do 28. t. m. Kdor napovedi ne vložijo v določenem roku, temu se odmeri dohodnina na podlagi uradno nabranih podatkov brez njegovega sodelovanja. Vrhu tega izgubi tudi pravico izpodbijati dejanske ugotovitve cenilne komisije, oziroma ne more uveljaviti novih dejanskih navedb, torej tudi ne zahtevati kakih novih odbitkov. Spričo dalekosežnih posledic, katere povzročajo opustitev ali prepozna vložitev napovedi, se davkoplačevalci opozarjajo, da določeni rok poteka. Komur bi ne bilo mogoče pravočasno vložiti napovedi, naj vložijo pri pristojnem davčnem oblastvu utemeljeno kolekaprosto prošnjo za podaljšanje roka in navede v tej prošnji razloge, ki mu onemogočajo zadostiti zakoniti dolžnosti v določenem roku.

Podaljšanje roka za plačanje taks za stara vozila. Delegacija ministrstva financ objavlja uradno: Gospod minister za finance je podaljšal rok za pla-

čanje letne taks za stara vozila do konca februarja 1923.

Kmetijstvo.

Gospodarske vajence sprejme državna kmetijska šola na Grmu za dobo od 1. aprila do 31. oktobra t. l. Sprejemni pogoji so: starost najmanj 16 let, telesna sposobnost, neoporekljivost ter dovršena ljudska šola. Prednost imajo kmečki sinovi, pred vsem oni, ki oslonejo na domačem gospodarstvu. Gospodarski vajenci se uporabljajo za delo v vseh panogah šolskega gospodarstva, zlasti v sadjarstvu in vinarstvu in uživajo tudi teoretičen pouk pri delu, kjer so zaposleni. Za to dobivajo prosto hrano in prosto stanovanje ter majhno nagrado v denarju. Gospodarska praksa je izvršna predpriprava za vstop v šolo s 1. novembrom 1923. Pri sprejemu v šolo imajo vajenci prednost pred drugimi prosilci in sicer ako izpolnijo ostale pogoje, na prosta mesta. Lastnoročno na celo polo pisane prošnje s priloženim krstnim listom, domovnico, zadnjim šolskim izpričevalom ter izpričevalom o npravnosti, je poslali do 10. marca 1923 ravnateljstvu državne kmetijske šole na Grmu pri Novem meslu.

Naznanila Trgovske zbornice.

Izdelovanje električnih vodov (konduktorjev). Neka italijanska tvrdka, ki izdeluje stroje za izdelovanje električnih vodov (konduktorjev), se zanima za naslove tvrdk, ki bi želele izdelovati električne vode (konduktorje). Poslala bi jim oferte za potrebne stroje z označbo vseh tehničnih podrobnosti za izdelovanje električnih vodov (konduktorjev). Natančnejši naslov tvrdke je interesentom na vpogled pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

Razno.

Anketa za ureditev delovnega časa. V ponedeljek, dne 26. t. m. se je vršila v Beogradu pri ministrstvu za socialno politiko anketa, ki je razpravljala o ureditvi delovnega časa. Anketa je bila nadaljevanje že 15. januarja začete ankete, ki je obravnavala isti predmet. V ponedeljek se je določil definitivni tekst pravilnika za ureditev delovnega časa v industrijskih, trgovskih in obrtnih podjetjih. Pri konferenci je zastopal ljubljansko trgovsko in obrtno zbornico dr. Ples.

Dohodki državnih železnic. V prvi polovici preteklega leta so znašali dohodki državnih železnic 708,360.899 Din dočim so bili po proračunu določeni na 625 milijonov.

Izplačilo tretjega kupona investicijskega posojila. Finančni minister je dal generalni direkciji državnih dolgov na razpolago 17 in pol milijona dinarjev radi izplačila tretjega kupona 7 odst. investicijskega posojila iz leta 1921, čegar rok izplačila je do 15. marca.

Za ekonomsko obnovo Podrinja. Kakor se nam poroča iz Šabaca, so začeli dne 20. t. m. tamošnji pridobitni krogi izdajati novi gospodarski nepolitični list »Podrinska Obnova«, ki ima glavni smoter, da deluje za ekonomsko obnovo Podrinja, tega najbogatejšega kraja stare Srbije, ki je za časa vojne zelo trpel. List bo prinašal tudi gospodarske ilustracije. Polletna naročnina stane 30 dinarjev.

Podpisane konvencije med Avstrijo in Jugoslavijo. V soboto so se posvetovanja med zastopniki avstrijske republike in zastopniki naše države končala, na kar se je kancler Seipel ob 7. zvečer vrnil na Dunaj. Ministrstvo za zunanja dela je izdalo komunikate, da

se je o vseh vprašanih doseglo popolno soglasje. Odslej bodo prijateljski odnošaji med obema državama še pristranejši. Podpisane so 4 konvencije in sicer: 1. o odpravi sekvestrov; 2. o reguliranju plačil; 3. o akcijah podjetij bosansko-hercegovinskega erara in 4. o prenosu sedežev akcijskih družb, ki imajo svoj sedež v Avstriji, delokroga pa v Jugoslaviji. Trgovinska pogodba se še ni sklenila, pač pa so se določile njene smernice. Sklenjena bo na najširši podlagi. Druga vprašanja bo rešila mešana komisija.

Novi češki finančni minister. Za novega finančnega ministra je bil 24. februarja imenovan ing. Bogdan Bečka.

Nova zlafta vrednost v Nemčiji. V zvezi z zlatim posojilom so pričele banke proučevati vprašanje, v koliko bi se mogel uvesti zlati kontokorentni in zlati depozitni promet pri bankah in hranilnicah.

Hmelj.

Češkoslovaški trg. Iz Zalca poročajo: Cene hmelu so nazadovale na 520 do 600 Kč za 50 kg. Prvovrstno blago je doseglo tudi 630 Kč.

Tržna poročila.

Zagrebski trg (23. t. m.) Postavno baška, odnosno vojvodinska postaja notirajo: pšenica 450-455, koruza žolta nova začasno suha 225-260, umelno sušena 300-350, rž 350-355, ječmen za pivovarne 350-370, za krmo 312.50-315, oves 290-295, fižol beli 400-405, moka »0« 690-700, »2« 665 do 675, »6« 640-650, za krmo 225-230 otrobi drobni 190-200, debeli 200-210. Tendanca neizpremenjena, poslovanje živahnejše.

Naznanilo!

P. n.

Naznanilo!

občinstvu ter znancem, prijateljem in gostom z dežele vljudno naznanjava, da odpreva dne

28. februarja opoldne v novi palači Ljubljanske kreditne banke, nasproti glavne pošte
PRVOVRSTNO KAVARNO

E M O N A

opremljeno z vsem komfortom.

Sklicujoč se na najino dolgoletno prakso, upava cenj. goste s solidno in skrbno postrežbo v vsakem oziru zadovoljiti ter se priporoča za naklonjenost.

Jan in Kati Fiala.

RESTAVRACIJA se odpre nekaj dni pozneje, kar se bode sl. občinstvu naznanilo v časopisih.

ODDA SE takoj ali pozneje radi boleznih
trgovina in gostilna
v najem blizu farne cerkve na Dolenskem. Dopisi na upravo »Trgovskega lista« pod šilro: TRGOVEC.

Razširjajte Trgovski list

Oglašajte

v Trgovskem listu

Prometni zavod za premog

d. d.

v Ljubljani

prodaja

iz slovenskih premogovnikov
velenjski, šentjanški in trboveljski premog

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno I^a čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete.

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. centrala v Ljubljani,
Miklošičeva cesta 15./II.
Podružnica v Novem Sadu (Bačka).

Piruhi 1923! Preskrbite se barvami za prihuhe. Zahtevajte ponudbe od "Sanitas" Celje.

Priporočamo:

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7
Najboljši živalni stroji v vseh opremah Gritzner, Kaiser, Adler za rodbinsko in obrtno rabo, islotam igle, olje ter vse posamezne dele za vse sisteme.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

Šelenburgova ulica šte. 1.

(PREJ SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA)

KAPITAL in REZERVE Din 17,500,000.—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

PODRUŽNICE:

Maribor, Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

Brzjavici: Trgovska

EKSPOZITURE

Konjice
Meža-Dravograd
Ljubljana (menjalnica
v Kolodvorski ulici)

Telefoni: 139, 146, 458